

Sygn. akt II CSK 347/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko P. M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytań: 1) czy dłużnikowi rzeczowemu, który jest jednocześnie dłużnikiem osobistym, a który wyłącznie jako dłużnik rzeczowy spłaca swoje zobowiązanie wynikające z odpowiedzialności osobistej i rzeczowej przysługuje roszczenie przewidziane w art. 376 k.c. wobec współdłużnika? 2) czy dyspozycja art. 518 § 1 pkt 1 k.c. (zapewne wskutek oczywistej omyłki powołanego jako k.p.c.) obejmuje także dłużnika, który spłaca swój własny dług wobec wierzyciela i staje się w takim przypadku wierzycielem w stosunku do pozostałych współdłużników? 3) czy sąd orzekający w sprawie o roszczenie regresowe wobec współdłużnika wynikające z art. 376 k.c. uprawniony jest wbrew treści tytułów wykonawczych stanowiących podstawę egzekucji wobec dłużnika do ustalenia w sposób odmienny zakresu jego odpowiedzialności, a taka ocena nie narusza art. 366 k.p.c.?

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie

Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Formułując problemy mające stanowić wymagające rozstrzygnięcia zagadnienie prawne pozwany nie wziął pod uwagę, że określenie „dłużnik rzeczowy” ma wyłącznie znaczenie identyfikujące granice odpowiedzialności danej osoby za konkretne zobowiązanie, ale nie ma związku z odpowiedzią na pytanie o rodzaj wierzytelności, której ta odpowiedzialność dotyczy. Zabezpieczenie pewnej wierzytelności hipoteką nie powoduje oderwania się odpowiedzialności za jej zaspokojenie od samej wierzytelności, gdyż istotą tego zabezpieczenia jest akcesoryjność. Jeśli dłużnik osobisty będący zarazem dłużnikiem rzeczowym zaspokoił wierzyciela z rzeczy, na której wierzytelność była zabezpieczona, to oczywiście - w ramach statusu dłużnika osobistego - może dochodzić od innych dłużników osobistych roszczeń w związku z rozłożeniem także na nich ciężaru tej odpowiedzialności, jak o tym stanowi art. 376 k.c. W nauce nie ma wątpliwości co do tego, że dłużnik rzeczowy, który by zaspokoił wierzyciela wierzytelności zabezpieczonej na jego rzeczy może dochodzić rozliczeń z osobą, która zaciągnęła zaspokojone zobowiązanie i miała status jego dłużnika osobistego na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c.

Tytuł wykonawczy, na podstawie którego wierzyciel dochodził zaspokojenia przeciwko jednemu z dłużników solidarnych, stwierdzający obowiązek tego dłużnika spełnienia całego świadczenia na rzecz wierzyciela ma powagę rzeczy osądzonej w granicach podmiotowych określonych w art. 366 k.p.c., a zatem pomiędzy stronami sporu zakończonych jego wydaniem. Jest oczywiste, że powstanie

takiego tytułu wykonawczego nie jest przeszkodą do zastosowania art. 376 k.c. w stosunkach między dłużnikiem, który zaspokoił wierzyciela i pozostałymi dłużnikami solidarnymi.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

[aw]

jw